

K povinnému zálohování PET lahví a nápojových plechovek se sešly stovky zásadních připomínek! Jejich autorem je také SMS ČR

Téma: ZÁLOHOVÁNÍ

Na začátku loňského prosince předložilo Ministerstvo životního prostředí do meziresortního připomínkového řízení návrh novely zákona o obalech, u něž uvádělo, že jej prodiskutovaly a odsouhlasily všechny dotčené subjekty. Začátkem letošního ledna, kdy bylo připomínkování uzavřeno, se však v eKlepu objevilo na 700 zásadních připomínek. A jak MŽP uvádí, dalších cca 300 obdrželo od organizací, které připomínkovým místem nejsou. Vzhledem k tomu, že návrh zálohového systému pro PET láhve a nápojové plechovky budí celou řadu emocí, považujeme za optimální jej rozebrat podrobněji.

Ministerstvo navrhuje dvě zásadní změny:

1. reklamní leták

Ministerstvo životního prostředí předložilo v rámci novely zákona o obalech dvě zásadní změny. První z nich se týká doplnění pojmu „reklamní leták“. Za reklamní letáky obsažené ve tříděném papíru by díky této úpravě měly obce napříště dostávat od autorizované obalové společnosti finanční prostředky, obdobně jako za obalovou složku.

2. PET lahve a nápojové plechovky

Druhou novinkou je pak zmiňované zavedení zálohového systému na PET lahve (vyjma těch od mléka, mléčných nápojů a alkoholických nápojů) a nápojových plechovek (tedy nikoliv konzerv), které spočívá ve vytvoření operátora zálohového systému, s čímž souvisí:

- operátorem může být pouze jediná oprávněná osoba pro celé území České republiky
- stanovení výše zálohy ze strany operátora
- operátor bude sdružovat všechny osoby uvádějící tento typ obalu na trh, stejně jako všechny poslední prodejce
- operátor bude mít povinnost minimální úroveň sběru těchto obalů začínající v roce 2026 na úrovni 72 % (již nyní se sbírá prostřednictvím obecních systémů cca 82 % PET lahví)
- vytvoření místa výkupu v obchodech a na benzinových pumpách o velikosti prodejní plochy nad 50 m²
- místo výkupu musí být zřízeno také v obcích nad 300 obyvatel, kde není žádný obchod či benzinová pumpa (obce pod 300 obyvatel zákon neřeší)
- v obchodech nebude povoleno s uvedenými obaly (kromě dopravy a soustřeďování) nijak nakládat
- obchodník bude smět předat tyto obaly pouze operátorovi
- pro obchody byla vytvořena výjimka v tom smyslu, že nemusí být zařízením pro nakládání s odpady, ačkoliv budou s odpady nakládat
- operátor bude muset s obcemi uzavírat smlouvu o úhradě nákladů na úklid odpadu

z uvedených obalů, které budou financovány z nevyplacených záloh, jež se budou dělit v poměru 15 % pro obce (dle počtu obyvatel) a 85 % pro operátora

- peněžní prostředky z nevyplacených záloh, které obec obdrží, jsou účelově vázány a jejich použití je možné pouze na úhradu nákladů spojených s odděleně soustřeďovanými recyklovatelnými složkami komunálního odpadu a úklidem odpadu z vratných zálohovaných obalů, které nebyly předány na sběrné místo
- zavedení povinného zálohového systému bude vyžadovat vstupní náklady přes 5 miliard Kč a 1,3 miliard Kč každoročních provozních nákladů

Nápojové kartony

Dílčí navrhované změny se pak týkají stanovení cílů pro nápojové kartony, kdy údajně na základě podnětů nápojového průmyslu požaduje ministerstvo, aby osoba uvádějící na trh nebo do oběhu nápojové kartony dosáhla v každém kalendářním roce minimální úroveň zpětného odběru odpadu z těchto obalů, a to minimálně ve výši 70 % hmotnosti těchto obalů. K tomu se pak váže požadavek na míru recyklace, a to ve výši 50 % od roku 2025 a 90 % od roku 2030.

Součástí změn je i úprava zákona o odpadech

Součástí změn v zákoně o obalech je také úprava zákona o odpadech s tím, že se o 1 % snižují požadavky na obce uvedené v § 59 odst. 3. Podle tohoto ustanovení mají obce povinnost zajistit, aby odděleně soustřeďované recyklovatelné složky komunálního odpadu tvořily v kalendářním roce 2025 a následujících letech alespoň 60 (nově 59) %, v kalendářním roce 2030 a následujících letech alespoň 65 (nově 64) % a v kalendářním roce 2035 a následujících letech alespoň 70 (nově 69) % z celkového množství komunálních odpadů, kterých jsou v daném kalendářním roce původcem.

Co na to ostatní resorty?

Ministerstvo financí nesouhlasí s navýšením rozpočtu

Ministerstvo financí zcela logicky nesouhlasí s navýšením počtu míst, resp. objemu prostředků na platy v kapitole 315 – MŽP. Personální pokrytí nárůstu agendy související se zavedením zálohového systému je potřeba zajistit optimalizací a racionalizací agend současných, zjednodušením procesů, slučováním věcně příslušných útvarů, případně prostřednictvím utlu-

mování jiných méně významných agend. Kromě dalších technických připomínek poukazuje také na poměr rozdělení nevybraných záloh s tím, že navrhuje, aby v případě, že operátor nesplní požadovanou minimální úroveň zpětného odběru, nedostal z nevybraných záloh nic a vše bylo příjmem obcí a státního rozpočtu.

Ministerstvo pro místní rozvoj nesouhlasí se zálohami

Ministerstvo pro místní rozvoj vyjádřilo nesouhlas se zavedením zálohového systému pro plastové láhve a kovové nádoby na nápoje, neboť dle jejich názoru nebyly dostatečně zváženy přínosy jiného způsobu využití 5 mld. Kč (vstupní náklady) a 1,3 mld. Kč (roční provoz) na zlepšení stávajícího systému třídění odpadu. Zároveň navrhuje zavedení dobrovolného systému s tím, že v mezičase bude vyhodnoceno dlouhodobější fungování uvedeného systému na Slovensku.

Ministerstvo průmyslu a obchodu nesouhlasí se zálohami

Ministerstvo průmyslu a obchodu nesouhlasí se zavedením zálohového systému s tím, že návrh mimo jiné nereflektuje stávající stav připravované evropské legislativy. Zároveň konstatuje nedostatečné zpracování Hodnocení dopadů regulace (RIA) a Důvodové zprávy, které neumožňují posouzení významných dopadů na jednotlivé dotčené skupiny. Rovněž chybí souhrnné porovnání nákladů a přínosů jednotlivých variant, které by odůvodnilo potřebu předložení tohoto návrhu. To se týká i posouzení variant využití např. stávajícího operátora bez nutnosti založení nového operátora a zejména posouzení varianty operátora, který by byl výlučně ve vlastnictví státu. MPO zpochybňuje také uvedení reklamních letáků do zákona o obalech namísto zákona o výrobcích s ukončenou životností. Podle resortu je rovněž nezbytné vytvořit metodiky, jak postupovat při zpětném odběru obalů z pohledu požární bezpečnosti, stejně tak s ohledem na hygienické předpisy.

Vyjádřila se i další ministerstva

K předpisu se s různými technickými připomínkami vyjádřilo také Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo zdravotnictví a Ministerstvo zemědělství.

Negativní postoj vyjádřily kraje i asociace, která je zaštiťuje

Proti návrhu vytvořit systém na zálohování PET lahví a nápojových plechovek se vyjádřilo hned několik krajů. Jihomoravský kraj nesouhlasí se zavedením zálohového systému a poukazuje na možnost dobrovolného zálohového systému, stejně jako na nutnost vytvořit takový systém, který bude řešit všechny druhy odpadů, a ne systém samostatný pro každý výrobek. Požaduje také, aby obce dostávaly 100 % výno-

su z nevybraných záloh. Také Karlovarský kraj nesouhlasí se zavedením zálohového systému s poukazem na Programové prohlášení vlády (na které se odvolává i předkladatel), neboť vláda má v programovém prohlášení, že zavedení povinných záloh zváží, nikoli rovnou zavede. Negativní postoj k zálohovému systému uplatnil také Liberecký, Olomoucký a Středočeský kraj. K návrhu se vyjádřila také přímo Asociace krajů ČR v souladu s názory jejich členů, která požaduje stažení návrhu, neboť jej považuje za nedostatečně připravený a neprojednaný.

Hospodářská komora požaduje přepracovat novelu obalového zákona

Hospodářská komora ve svém několik desítek stránek dlouhém vyjádření kromě dalšího upozornila na skutečnost, že probíhá jednání předmětné evropské legislativy a její dosavadní průběh nenavádí tomu, že by bylo nezbytné zálohový systém zavádět. Nehledě na skutečnost, že evropská legislativa stanovuje řadu cílů pro třídění a opětovné využití různých materiálů, případně zvažuje či již přímo zavádí nové EPR systémy nad rámec již existujících (například pro textil nebo nábytek). Požaduje tedy, aby předložená novela zákona o obalech zapracovala v obecné rovině i tyto aspekty a umožnila, aby bylo možno budoucí zálohové či EPR systémy zřídit s využitím již existující nebo v rámci zálohového systému zřizovaného tímto zákonem infrastruktury tak, aby nebylo nutné pro každou novou komoditu zřizovat nového operátora a zbytečně tak zvyšovat administrativní zátěž pro municipality i podnikatelské subjekty, které uvádějí na trh širokou škálu zboží.

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže: Je to opravdu nutné?

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže po předložení řady zásadních připomínek vyzval předkladatele, aby zvážil, zda je v českých poměrech zálohový systém opravdovou nutností, zejména v navrhované, mimořádně nákladné podobě.

Další zásadní připomínky...

Řadu zásadních připomínek uplatnil také Svaz průmyslu a dopravy, Družstevní Asociace ČR (Svaz českých a moravských spotřebních družstev), Unie zaměstnavatelských svazů či Svaz měst a obcí ČR. Pro zavedení zálohového systému se vyjádřilo pouze Ministerstvo zdravotnictví a Asociace malých a středních podniků a živnostníků, která navíc požaduje změnu poměru výnosu z nevybraných záloh pro obce na úrovni 90:10 ve prospěch operátora a po 5 letech ukončení jeho vyplácení.

Všechny připomínky stejně jako podkladové materiály lze nalézt na:

A co na to

Sdružení místních samospráv ČR?

Sdružení místních samospráv ČR předložený návrh novely ve smyslu doplnění systému pro zálohování PET lahví a nápojových plechovek odmítlo a požaduje jeho odstranění bez náhrady. K tomuto postoji vedlo nejen usnesení, které přijaly dvě pracovní skupiny SMS ČR, ale také vyjádření ze strany jejich členů, jež uplatnili k předloženému zákonu, či usnesení na podporu intenzifikace systému odpadového hospodářství obcí, které přijaly stovky měst a obcí napříč Českou republikou.

Pracovní skupiny nenalezly v systému žádný přínos pro obce

Pracovní skupiny nenalezly v zálohovém systému environmentální ani ekonomický přínos pro obce, nehledě na jeho významný ekonomický vliv na občany České republiky, a tedy obyvatele obcí, protože vlivem zavedení zálohového systému dojde ke zdražení celé řady výrobků (odhadem 250–300 Kč na obyvatele/rok). Neexistuje žádný relevantní důvod pro vytvoření paralelního systému separace (nadto pouze části) komunálních odpadů v podobě zavedení povinného zálohování PET lahví a nápojových plechovek. Česká republika potřebuje v oblasti odpadového hospodářství řešit jiné palčivé otázky, např. zajištění dostatečných kapacit na zpracování vyseparovaných odpadů, než investovat zásadní finanční prostředky do nepotřebného a nadbytečného systému. Stejně tak samotný předložený návrh zákona byl vyhodnocen jako ne zcela dobře zpracovaný až tendenční.

Reklamní letáky by podle SMS ČR měl řešit zákon o výrobcích s ukončenou životností

Co se týká reklamních letáků, SMS ČR uvítalo snahu Ministerstva životního prostředí tuto oblast konečně po letech legislativně uchopit. I tak se ale sdružení domnívá, že umístění do zákona o obalech je poněkud nešťastné, neboť reklamní leták je ze své podstaty výrobek, nikoliv obal. Z tohoto důvodu považuje SMS ČR za vhodnější, aby se touto komoditou zabýval zákon o výrobcích s ukončenou životností. Zároveň nebylo z předloženého návrhu jasné, jaké části zákona se (ne)budou na tuto komoditu vztahovat. Rovněž zde existuje obava, že z pohledu obcí půjde o minimální finanční přínos, neboť Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR již avizoval útlum vydávání reklamních letáků.

Je na čase zahájit debatu o řešení celé problematiky rozšíření odpovědnosti výrobců

Sdružení také konstatovalo, že ve vazbě na nový zákon o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí je na čase zahájit debatu o řešení celé problematiky rozšíření odpovědnosti výrobců. Pokud by stát chtěl řešit snížení administrativy pro obce ve vztahu k více kolektivním systémům a autorizované obalové společnosti, pak je nutné vytvořit státem kontrolovanou a nejlépe i zřízenou a řízenou organizaci, která bude jménem všech systémů EPR uzavírat s obcemi pouze jedinou smlouvu pro zajištění transferu finančních prostředků od výrobců k obcím a případně pro další služby.

Je tedy na státu a nikoliv obcích, jakým způsobem zajistí dosažení evropských cílů, ke kterým se zavázal

V souvislosti s navrhovaným snížením cílů míry odděleného soustředování komunálních odpadů z jejich celkové produkce v obci (viz § 59 odst. 3 zákona o obcích) požadovalo SMS ČR toto ustanovení odstranit bez náhrady. Samotné ustanovení o povinných cílech třídění KO pro obce je nad rámec evropské směrnice o odpadech. Ta stanoví pouze rámcové cíle pro recyklaci KO (65 % do r. 2035), ke kterým se zavázaly členské státy včetně ČR. Směrnice o skládkách pak stanoví zákaz skládkování využitelných odpadů a s tím také podíl skládkovaných KO na 10 % do r. 2030. Je tedy na státu, a nikoliv na obcích, jakým způsobem zajistí dosažení evropských cílů, ke kterým se zavázal. MŽP stanovilo zákonem o odpadech specifický cíl na třídění KO pouze pro obce, a to bez ohledu na to, že kolem 25–30 % všech KO pochází od jiných původců. Tito původci však žádné konkrétní cíle pro třídění KO nemají. Je až úsměvné, že při zavedení zálohového systému, kterým se má získat něco kolem 50–60 tis. PET a několik tis. tun plechovek, se sníží cíle na třídění v obcích o jeden procentní bod.

Česká republika plní požadovaný cíl již nejméně od roku 2020

V současné době probíhá na evropské úrovni finalizace jednání o Nařízení o obalech a odpadech z obalů (Packaging and Packaging Waste Regulation – PPWR). Rada ministrů ŽP, která zasedala dne 18. 12. 2023, snížila požadovaný průběžný cíl ke sběru PET lahví z původních 90 %, a následně 85 %, na aktuálních 78 % v roce 2026. Jedná se tedy o hodnotu, kterou Česká republika plní již nejméně od roku 2020. Současně to znamená, že zde není objektivní důvod zavádět systém povinného zálohování PET lahví. Cíle lze splnit dalším rozvojem obecních systémů separace. V dané věci pomohl i jednoznačný a aktivní přístup Francie, která jasně oznámila, že povinné zálohování PET lahví nebude zavádět, protože je to nevhodné pro obce a města a nemá to celospolečenské pozitivní přínosy, spíše naopak. Podstatný je také bod schválený Evropským parlamentem dne 22. 11. 2023, jenž uvádí, že finální míry sběru 90 % v roce 2030 má být dosaženo u všech obalových materiálů (tedy plastů, papíru, kovů, skla, dřeva, kartonů apod.), nejen tedy u PET lahví či nápojových plechovek. Má toho být dosaženo systémy separace. Je logické, že cíle sběru 90 % u všech obalových materiálů nelze splnit systémem odevzdávání odpadů v obchodech s potravinami (tedy zálohami).

Nemá jít o povinnosti obcí a občanů, ale výrobců nápojů

Velmi často se také argumentuje stanoveným povinným procentem recyklovaného obsahu, kterého má nápojářský průmysl dosahovat. Konkrétně u PET lahví se jedná o 25 % v roce 2025 a o 30 % v roce 2030. Pokud již nyní stávající systém zajišťuje sběr cca 80 %, pak potřebné množství tvoří menší část, která je již nyní k dispozici v tržním prostředí, kde o něj soutěží všechny recyklační segmenty. Neexistuje tedy objektivní důvod, proč by právě nápojový průmysl měl dostat takto extrémní benefit od státu, aby 100 % dané komodity bylo zákonem odňato z tržního prostředí a přesměrováno do jednoho preferovaného menšího segmentu průmyslu.

Opravdu potřebujeme zálohový systém?

Můžeme si jeden každý z nás sám odpovědět – jaké pohnutky tedy vedou nápojový průmysl ke tvrzení, že státu pomůže plnit cíle třídění stanovené evropskou legislativou? Je to skutečně zájem o životní prostředí? Opravdu potřebujeme zálohový systém?

**Téma zpracovala
Barbora Fürstová
legislativní analytička
SMS ČR**

PS: Do uzávěrky zpravodaje (1. března 2024) nedošlo k vypořádání připomínek. Můžeme tedy stále jen čekat na to, jak se nejen k připomínkám SMS ČR postaví Ministerstvo životního prostředí.

Starosto, jste nebo nejste pro povinné zálohování? A jaký dopad by mohlo mít jeho zavedení právě na vaši obec?

PROTI

Zálohování? Jeden velký tunel, který zaplatíme všichni

Stávající systém recyklace plastů a hliníku už dnes plní normy EU. Velmi pokulháváme ve zpracování. Tam bychom měli směřovat finance. Celkově mi zavedení systému zálohování přijde jako jeden velký tunel, který zaplatíme všichni. Tato republika má podstatnější problémy, než je zálohování plastů.

Za poslední čtyři roky se nám na obci podařilo díky systému door-to-door snížit komunální odpady z 278 kg na osobu a rok na loňských 155 kg. I díky tomu u nás neexistuje černá skládka, mimo příkopy silnice před a za obcí, kam odpad odhazují řidiči. Zálohování určitě neodstraní plast či hliník z příkopů. Už jen proto, že odhozením se láhev či hliník deformuje, tím pádem nepůjde vrátit.

Josef Jandouš, starosta obce Nedachlebice

PRO

Zálohováním docílíme přímého vztahu mezi výrobcem PET láhve a recyklací

Jsem příznivcem zálohování. Myslím si, že zálohováním docílíme přímého vztahu mezi výrobcem PET láhve a recyklací. Tím chci říct, že výrobce bude mít konečně motivaci z láhve, kterou vyrobí pro svůj produkt, získat maximum i po skončení její životnosti. Do této chvíle to bylo jedno, protože láhev se spolu s miliony dalších láhví stala prostým artiklem svozových společností. V našem regionu například není poblíž žádné zařízení na recyklaci. Je mi velmi smutno z toho, kam pak pečlivě vytríděné plasty míří... Naše město leží velmi blízko Slovenska, proto mohu osobně posoudit také zvýšenou čistotu veřejných ploch i velkou spokojenost občanů, často mých přátel.

V našem městě očekávám, že z příkop nebudeme muset láhve lovit a sbírat je pohozené všude okolo. Velmi se těším také na fakt, že snížíme náklady na svoz, protože žluté nádoby si svým obsahem ani příspěvkem EKO-KOMu na sebe rozhodně nevydělají. Z týdenního svozu by tak mohl být měsíční, což už bude v nákladech odpadového hospodářství poznat. Pokud by se v některé z lokalit dokonce podařilo jeden žlutý kontejner ubrat, budu také velmi rád, jsme totiž zemi žlutých, modrých, zelených a já nevím jakých ještě plastových kontejnerů, které stojí všude – na návsích, nábřežích i náměstích. Hledáme proto alternativní cesty, jak odpad třídit a recyklovat.

Tomáš Chmela, starosta města Slavičín

PROTI

Důvod proč ANO jsem nenašel, tak řeknu proč NE

Důvod proč ANO se mi nepodařilo najít, tak napíšu, proč NE, protože takových důvodů je mnoho. Po zavedení zálohování zůstane stejná frekvence svozů i množství nádob. Je to proto, že zmáčkнутé PET láhve zabírají v nádobách max. 20 % objemu, ale tvoří 80 % hmotnosti. Tím pádem cena za svoz zůstane stejná, ale odměny od EKO-KOMu klesnou o více než 100 Kč/občan/rok. Navíc přibude svoz PET z obchodu. Podle množství, které se v současnosti v obci vytrídí, bude tento svoz probíhat každý den, max. každý druhý den. Obchod je v našem v obecní budově, kde se s prostorem na skladování PET nepočítalo.

- Proč má být zálohování povinné, stanovené zákonem? Může být přece dobrovolné stejně jako zálohování skla a v místech, kde mají s PET problém, může být řešeno lokálně. Okolo naší obce (a troufnu si říct, že okolo většiny obcí v našem kraji) vyhozenou PET láhev nenajdete, jak je rok dlouhý. Tak proč zavádět drahý systém, který zvýší dopravu, zabere místo na skladování ve všech domácnostech a sběrných místech (PET se bude odevzdávat nesešlápnutý a nepoškozený). Při rozboru náhodně vybrané nádoby na SKO jsme nenašli jedinou PET láhev.
- Proč propagátoři zálohování v čele s panem ministrem Hladíkem neřeší zálohování s odborníky z praxe, kteří se zálohování věnují po celou dobu existence? V našem okolí jsou tři svozové firmy a všechny mají se zálohováním problém.
- Proč jsme 20 let lidi učili třídit do barevných nádob, učili je všechny nádoby sešlápnout, aby zabíraly co nejméně místa, učíme to děti, investovali jsme peníze do zavedení co nejkomfortnějšího a motivačního systému a teď kvůli získání suroviny PET celé znehodnotíme?
- Proč se pořád mluví o zálohování PET v tom smyslu, že se láhev vyčistí a znovu použije, místo aby se řeklo, že se všechny podrtí a max. 30 % se přidá do výroby nových láhví? Zbytek se bude za nemalé peníze obchodovat.

Vytříděním PET z celého systému ztratí dlouhodobě budovanou synergii ve zpracování odpadů v jednom toku, a tak se ztratí i efektivita.

Máme jako obec pokračovat v třídění zbylého odpadu? Co když se objeví další zájmová skupina a vybere si zálohování třeba na obaly od aviváží nebo třeba zálohy na kartonové krabice?

Dušan Svozílek, starosta obce Vrchoslavice

PRO

Odmítáním zálohování si jako obce přidáváme práci

Obce jsou v ČR původci odpadů. Jejich zaměstnanci sbírají odpadky, ony nakupují kontejnery, koše, píší ve svých časopisech „Lidi, musíte víc třídit!“. Odmítáním zálohování si jako obce přidáváme práci.

Vratné PET a plechovky by nám mohly výrazně pomoci. Tento materiál zmizí z našich přeplněných nádob (a příkopů) a bude obíhat jako surovina, ne jako odpad. Návrh MŽP počítá i s kompenzací za ušlý zisk z prodeje. V čase, který máme (do r. 2027), nelze zvládnout povinnosti pomocí současného systému.

Jan Brožek, starosta města Černovice

PROTI

Odstraněním „petek“ z plastu se obcím i občanům výrazně zvýší náklady

Myšlenka zálohování s tím, že se obaly budou vracet do oběhu, je velice dobrá volba pro snížení odpadů. Pokud ovšem budeme zálohovat obaly, které poputují do recyklace, je to dle mého názoru zbytečné mrhání penězi. Na vytřídění recyklovatelného plastu máme kontejnery a následně třídící linky, do kterých se v minulosti investovalo.

Odstraněním „petek“ z plastu se obcím výrazně zvýší náklady na tříděný odpad a občanům náklady na potraviny, protože nápoje v plastech budou dražší. Dále jim přibude povinnost na shromažďování další komodity – nepoškozené „petky“.

Zdeněk Pekárek, bývalý starosta obce Počepice

PROTI

Jediný, kdo na tom vydělá, budou nápojářské společnosti

Kdybychom mnoho let provozovali oddělený sběr komodit – plasty, plechovky Al i FE, papír, bioodpad a SKO atd., možná by to smysl dávalo. Již nyní několik let plníme cíle EU, a to až do roku 2025. Zálohování PET a plechovek od nápojů je zbytečně nákladná kampaň a jediný, kdo na tom vydělá, budou nápojářské společnosti. Lepší intenzifikovat stávající systém než jej zdvojnásobit. Za mě tedy zálohování ne!

Pro naši obec by zálohování znamenalo:

- Odliv občanů z místního obchodu do města, tím pádem nejspíš uzavření obchodu.
- Vyšší náklady – pořízení automatů na výkup, náklady na elektrickou energii, skladovací prostory a jelikož jsme obec s třemi místními částmi, které jsou od sebe vzdáleny více jak 1,5 km, museli bychom vybudovat sběrné místo v každé místní části – opět problém s náklady, místem atd.
- Snížení příspěvku za třídění – takže vlastně zvýšený náklad na odpadové hospodářství.

Jan Vojáček, starosta obce Opolany

PROTI

Zálohování? Nahraný míček pro byznys jedním směrem

Zálohování vypadá na první pohled velmi sympaticky. Ale! Když se člověk seznámí hlouběji s daným návrhem, uvidí tzv. třetí záměr. A to mne velmi netěší. Již nyní počítá výrobce nápojů s tím, že se mu třetina „petek“ nevrátí a jemu zůstane v „kapse“ částka za zálohu, další třetinu „petek“ nebude moci vrátit zpět do oběhu, tak je nechá recyklovat (+ další případný zisk z recyklátu), no a poslední třetinu „petek“ naplní a pošle zpět do oběhu. Tomu říká nahraný míček pro byznys jedním směrem. Myslím, že obec a města dnes umí velmi dobře třídít odpad, o čemž svědčí i celoevropské srovnání. Takže za mne ne!

Pokud by byl systém zálohování schválen, velmi by to zatížilo například provoz naší obecní prodejny. Vůbec si neumím představit, jak by se s vrácenými „petkami“ operativně nakládalo, jak a kam by se ukládaly. Budeme muset postavit další speciální dvůr? Kdo nám na něj přispěje? Výrobce nápojů? Ministerstvo životního prostředí?

David Šimek, starosta obce Příluka

PROTI

Vratné plastové obaly? Drahá cesta zpět

Zálohování plastových lahví by stálo stamiliony korun navíc, lidé by museli platit více peněz. Jestliže stojí lahev minerálky 15 korun, např. tříkorunová záloha by nevedla ke snížení ceny nápoje na 12 korun, ale ke zvýšení na 18 korun. Před 20 lety by to stálo za úvahu, ale nyní i dle mnoha argumentačně dobrých analýz, které jsem četl, již ne.

Drtivá většina obcí zlepšila za poslední dekádu funkční komunální odpadové systémy na třídění odpadů. Různé obce mají různé systémy, které směřují k tomu, že se velmi dobře třídí plasty. Správnou cestou je dobudování třídících linek v uzlových místech.

Je třeba se zaměřit na recyklaci odpadů, a nikoliv ztrácet čas budováním nového paralelního systému „vratných plastových obalů“, který bude řešit pouze nejlukrativnější nápojové obaly (zdroj pro nápojářské firmy), ale už ne další plastové odpady, které by zůstaly na bedrech obcí. A jen na okraj: vracet a převážet vzduch v prázdných láhvích, namísto sešlapání plastového odpadu a jeho vložení do připravené sítě popelnic a kontejnerů, je velmi neekologické.

Tomáš Šulák, bývalý starosta obce Veselíčko

PROTI

Nemáme čas ani peníze na experimenty. Pojďme zlepšovat to, co máme a umíme

Na dobrovolném zálohování nevidím nic špatného. Pomáhá k mírnému navýšení sesbíraných PET lahví. Někteří obchodníci se pro něj rozhodli a část zákazníků jej využívá. Všichni to dělají dobrovolně. Stát to nic nestojí a vytříbenost je vyšší. S povinným zálohováním ale výhody dobrovolného zálohování prakticky mizí. Chybí prostory pro uskladnění nesešlapaných obalů, zmizí nápojové obaly ze žlutých kontejnerů, zákazníci budou muset vozit obaly do větších obchodů, protože malí obchodníci nebudou mít na zálohování kapacity. Díky povinnému zálohování se pravděpodobně (a v ideálním případě) podaří vysbírat 90 % PET lahví uvedených na trh. Občané ČR jsou ale velmi šikovni v třídění a již dnes těch lahví vloží do žlutých kontejnerů 82 %. Má tedy smysl investovat do zálohování několik miliard, které by mohly být vynaloženy do projektů na zkvalitnění třídění a především recyklace, když to vše může fungovat na dobrovolné bázi?

Také naší obci by se zavedením povinného zálohování navýšily náklady na svoz plastového odpadu, to nám svozová firma víceméně předem avizovala. Problematické určitě bude také zálohování pro malou soukromou prodejnu. Já jsem zároveň přesvědčená o tom, že pokud budou lidé uchovávat doma nesešlapané nápojové obaly připravené k odvozu do obchodu, sníží to, s ohledem na prostor, který to zabere, jejich ochotu třídít ostatní plasty.

Myslím si, že nemáme čas ani peníze na experimenty. Pojďme zlepšovat to, co máme, co umíme!

Magda Pejšová, starostka obce Dolní Zálezly

PROTI

Zálohování říkám jasné NE!

Proč povinné zálohování? To je jako otázka za třicet stříbrných. A kde ty stříbrňáky jsou? Dostaneme je za vrácení obalů? Za každý? No, nedostaneme! Nejprve ty stříbrňáky přidáme k zabalenému nápoji, tedy stávající cena plus záloha na obal. Plné obaly doneseme domů, opatrně vyprázdníme, opatrně uložíme, opatrně opět přeneseme k automatu, opatrně vkládáme a s napětím očekáváme, o kolik stříbrňáků nás vratný systém obere. Dříve se tomu říkalo „jednoruký bandita“. A odhad nevrácených záloh? Prý 30 %, to je o 10 % horší bilance než u aktuálního systému separace. Nyní se do systému vrací téměř sedm lahví z deseti. Přepočteno na stříbrňáky, ze 100 nápojových obalů jde o 30 ks nevybraných obalů, a při předpokládané záloze 4 Kč přijdete o 120 Kč. Pokud bych do výpočtu měl vložít náklady 5,2 miliardy na zavedení systému a 1,4 miliardy na jeho roční správu, zvýšené náklady na dopravu, lze předpokládat čistou ztrátu na jeden obal 6,60 Kč. Pokud k této částce přičteme nevrácenou zálohu, jde o 7,80 Kč čisté ztráty na jeden nápojový obal za první rok zavedení systému. Při 100 zakoupených nápojových obalů pak přijdete o 780,- Kč. A vy se mě ptáte, zda zálohování ano, či ne? Říkám jasné ne. Tyto prostředky by měly být použity na investice do třídících a recyklačních linek.

A jaký dopad by mohlo mít zálohování na život v naší obci? Představte si reálný dopad, budeme muset sbírat a likvidovat poházené obaly, které automat na vrácení zálohy neodebere a zákazník je již nebude ochoten nést ke žlutému či šedému kontejneru. A proč je neodnese do kontejneru? Odpověď je nasnadě. MŽP a nápojářská lobby naše občany, zákazníky, producenty přesvědčuje, že odevzdávat nápojové obaly v systému separovaného odpadu k recyklaci do určených kontejnerů je špatně. Jak prosté, několik dekad učte občany odpovědnému chování vůči planetě a budoucím generacím a pak instituce mající vytvářet podmínky pro ekologické a ekonomické využití suroviny dlouho budovaný systém zboží, ekologicky zatíží a násobně zdraží. Tak tomu říkám „majstrštych“.

Jiří Beneš, starosta obce Přerov nad Labem

